

Hedelmille ja vihanneksille alempi alv-kanta - fiskaalisten vaikutusten arviointia.

Kysymys:

Tehdään reformi, jossa hedelmien ja vihannesten arvonlisäverokanta lasketaan nykyisestä 12 prosentista 10 prosenttiin. Mitkä ovat reformin fiskaaliset vaikutukset?

Vastaus:

Arvioidaan reformin fiskaalisia vaikutuksia kansantalouden tilinpidossa olevan yksityistä kulutusta koskevien tietojen perusteella. Tilastossa on yksityiset kulutusmenot melko yksityiskohtaisesti tilastoituna, ja myös hedelmien ja vihannesten euromääräinen kulutus löytyy tästä tilastosta.

Reformin fiskaalinen vaikutus on seuraava:

$$\text{alv_ref} * X_{\text{ref}} - \text{alv_tae} * X_{\text{tae}} =$$

$$\text{alv_ref} * (1+g) * X_{\text{tae}} - \text{alv_tae} * X_{\text{tae}} =$$

$$[\text{alv_ref} * (1+g) - \text{alv_tae}] * X_{\text{tae}},$$

jossa alv_ref on reformin mukainen arvonlisäverokanta, alv_tae on vuoden 2019 talousarvioesityksen mukainen arvonlisäverokanta, X_{tae} on arvio talousarvioesityksen mukaisesta arvonlisäverottomasta myynnistä, X_{ref} on arvio reformin mukaisesta arvonlisäverottomasta myynnistä ja g hinnan muutoksen aikaan saama kysynnän kasvu. Hedelmien ja vihannesten hinta reformin ansiosta todennäköisesti alenee, joten kysyntä lisääntyy ja siis $X_{\text{ref}} > X_{\text{tae}}$ ja $(1+g) = X_{\text{ref}} / X_{\text{tae}}$.

Esim. Kotakorpi et al. (2011, s. 25) on estimoinut he-vi –tuotteiden kysyntäjoustoksi $|0,437|$. Eli kun tuoteryhmän kuluttajahinta laskee prosentoin, kulutus kasvaa $0,437\%$:ia.

Oletetaan, että 90% alv-kannan prosentuaalisesta muutoksesta menee kuluttajahintaan eli kuluttajahinta laskee $1,6\%$:ia $[=90\% * (110/112 - 1)]$, ja hinnan alennus näin nostaa kysyntää jouston estimaatti huomioiden $0,7\%$:ia

Tuorein tieto hedelmien ja vihannesten yksityisestä kulutuksesta on vuodelta 2017. Kulutus oli tuolloin noin $2,7$ mrd euroa, sisältäen arvonlisäveron. Veroton myynti on siis $2,4$ mrdEur $(=2,7/1,12)$, ja vuoden 2017 tasossa laskettuna olisi reformin kustannus seuraava:

$$(0,10 * 1.007 - 0,12) * 2,7 * \text{MrdEur} / 1.12 \approx -50 \text{ Meur.}$$

Mitä suurempi kysynnän jousto on, sitä pienempi reformin fiskaalinen vaikutus on. Silti vaikka esimerkiksi tässä tapauksessa kysyntä olisi vaikkapa yksikköjoustavaa, reformin kustannus vähenisi vain pari miljoonaa euroa. Koska reformin vaikutus kuluttajahintaan on suhteellisen pieni, dynaaminen laskelma on lähes yhteneväinen staattisen laskelman kanssa.

HUOM. Veroreformin juridisia ulottuvuuksia ei ole laskelmaa varten selvitetty.

KD:n vaihtoehtobudjettilaskelmia – opintotuki, lapsilisät.

Reformi:

Tehdään vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaiseen opintotuen tasoon 50 (Ref_1) ja 25 (Ref_2) euron korotus sekä lapsilisään 10 euron tasokorotus. Mitkä ovat näiden reformien fiskaaliset vaikutukset?

Laskentamenetelmä:

<u>Käytettävä malli:</u>	SISU-mikrosimulointimalli (malliversio 18.6.)
<u>Käytettävä aineisto:</u>	800 000 henkilön rekisteriaineisto
<u>Aineistoversio:</u>	2016.20 (ajantasaistettu VM:n ennusteella v. 2019 tasoon)
<u>Lainsäädäntövuosi:</u>	2019 (VM talousarvioesityksen mukaisesti)

Vastaus:

Opintotuki:

Reformin julkistaloudelliset vaikutukset (miljoonaa euroa) eriteltynä ao. taulukkoon, jossa reformia on verrattuna vuoden 2019 talousarvioesitykseen. Luvut on pyöristetty lähimpiään viiteen miljoonaan euroon.

Opintotukireformin fiskaaliset vaikutukset, miljoonaa euroa

	Ref_1	Ref_2
Opintorahat	85	40
Kunnallisverot	10	5
Kaikki verot ja maksut	15	5
Asumistukimenot	-10	-5
Toimeentulotukimenot	-5	-5
Julkisen talouden rahoitusaseman muutos	-55	-30

Lapsilisät:

Lapsilisän korottaminen kymmenellä eurolla lisää lapsilisämenoja noin 120 miljoonalla eurolla. Kun samanaikaisesti toimeentulotukimenot pienenevät noin kymmenellä miljoonalla eurolla, lapsilisien korottaminen kymmenellä eurolla kuussa, heikentää julkisen talouden rahoitusasemaan noin 110 miljoonalla eurolla

KD:n vaihtoehtobudjettilaskelmia – korotus takuueläkkeeseen ja kansaneläkkeeseen, fiskaaliset vaikutukset

Reformi:

Tehdään vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaiseen takuueläkkeeseen 30 euron ja kansaneläkkeeseen 10 euron korotus. Mitkä ovat reformin fiskaaliset vaikutukset ja kuinka eläkemenon kasvu jakautuu takuueläkkeen ja kansaneläkkeen kesken?

Laskentamenetelmä:

<u>Käytettävä malli:</u>	SISU-mikrosimulointimalli (malliversio 18.6.)
<u>Käytettävä aineisto:</u>	800 000 henkilön rekisteriaineisto
<u>Aineistoversio:</u>	2016.20 (ajantasaistettu VM:n ennusteella v. 2019 tasoon)
<u>Lainsäädäntövuosi:</u>	2019 (VM talousarvioesityksen mukaisesti)

Vastaus:

Reformin julkistaloudelliset vaikutukset eriteltynä ao. taulukkoon, jossa reformia on verrattuna vuoden 2019 talousarvioesitykseen. Kahtakymmentä miljoonaa euroa suuremmat luvut on pyöristetty lähimpään viiden miljoonan euron tasoon.

Verotulot, yhteensä	
Valtio	-25
Kunnat	-40
Kirkollisvero	-2
YLE-vero	-0,6
Sairaanhoidomaksu	-3
Eläkemeno, yhteensä	
Kansaneläkkeet	+60
Takuueläkkeet	+25
Muut, yhteensä	
Asumistuki	-10
Toimeentulotuki	-3
Julkinen talous, pl. työeläkejärjestelmä	-140